

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobkyně: **I. S.**, zastoupené JUDr. Františkem Výmolou, advokátem, se sídlem Praha 5, Husníková 2080/8, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 21. 12. 2004, č. j. 24 Az 418/2004 – 23,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **se n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Ustanovenému zástupci žalobkyně, advokátu JUDr. Františku Výmolovi, **se p ř i z n á v á** odměna za zastupování ve výši 2150 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 1 měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím žalovaného ze dne 27. 5. 2004 č.j. OAM-2169/VL-07-P22-2003 nebyl žalobkyni (dále i „stěžovatelka“) udělen azyl dle ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění

platném v době rozhodování ve věci (dále jen „zákon o azylu“), současně na ni nebyla vztažena překážka vycestování podle ustanovení § 91 téhož zákona. Žalovaný zjistil, že žalobkyně žádá o ochranu formou azylu, neboť v zemi původu měla problémy se soukromými osobami. Žalovaný hodnotil, zda skutečnosti uváděné žalobkyní je možno posoudit jako důvod pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 písm. a, b) zákona o azylu, přičemž žádost žalobkyně posuzoval na pozadí informací, které shromáždil ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Moldávii. Po posouzení případu žalobkyně žalovaný dospěl k závěru, že anonymní telefonáty a urážky, jejichž motivem bylo podle názoru žalobkyně její náboženství a politické názory, které prezentovala před svými studenty ve škole, nelze považovat za pronásledování dle zákona o azylu, neboť nositelem žalobkyní popsaného jednání byly jednotlivé soukromé osoby a podle použitých zpráv takové jednání ze strany soukromých osob není přímo vyvolané, podporované, vědomě trpěné či záměrně nedostatečně potlačované orgány státní moci. Žalovaný tak shledal, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a, b) zákona o azylu. Žalobkyně dle názoru žalovaného nesplňuje ani důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 13 téhož zákona a po posouzení jejího osobní situace a poměrů v zemi její státní příslušnosti nebyly shledány podmínky pro udělení humanitárního azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 21. 12. 2004 č. j. 24 Az 418/2004 - 23 zamítl žalobu podanou žalobkyní proti citovanému rozhodnutí žalovaného. V odůvodnění rozsudku soud shrnul skutková a právní zjištění ve věci a mimo jiné uvedl, že žalovaný správně vyhodnotil, že žalobkyní popsané negativní jednání bylo vedeno ze strany soukromých osob, nikoliv ze strany moldavských státních orgánů. Krajský soud zdůraznil, že je známým jevem v každé zemi, že příslušníci určité rasy, národnosti, náboženského vyznání, sociální skupiny nebo politického přesvědčení se mohou stát u svých spoluobčanů právě pro tyto vlastnosti terčem ústrků, slovních i fyzických útoků apod. Zdrojem takového nepřátelského jednání mohou být nejrůznější negativní lidské vlastnosti, není to však samo o sobě pronásledováním ve smyslu zákona o azylu. Pronásledováním není ani masový výskyt těchto jevů za předpokladu, že tu nejde o součást státní politiky, teprve tehdy, když ochrana poskytnutá zemí původu je nedostatečná nebo není poskytnuta vůbec, nastupuje ochrana formou azylu. Z informací o situace v zemi původu je dle krajského soudu zřejmé, že pronásledování osob z politických a náboženských důvodů není součástí státní politiky moldavských státních orgánů. Žalobkyně se neobrátila s žádostí o pomoc na žádný státní orgán, tedy nehájila dostatečným způsobem svá práva a nevyčerpala všechny právní prostředky ochrany práv v zemi původu, navíc žalobkyně uvedla, že se státními orgány ve vlasti problémy neměla. Podle názoru soudu žalobkyně nesplnila zákonné podmínky pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Krajský soud také konstatoval, že žalovaný měl dostatečné množství podkladů pro rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu a posoudil neudělení humanitárního azylu v mezích stanovených zákonem, důvody žádosti o udělení azylu žalobkyně nebyly natolik závažné a naléhavé, aby bez přistoupení dalších okolností mohly být vnímány jako zvláštního zřetele hodné. Krajský soud zamítl žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“).

Proti rozsudku krajského soudu podala stěžovatelka včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Stěžovatelka namítá, že žalovaný správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 zákona č. 71/1967 Sb. o správním řízení, ve znění platném v době rozhodování ve věci (dále jen „správní řád“), a v důsledku

toho i nesprávně posoudil žádost o azyl. Důkazy, které si žalovaný opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné (žalovaný se opět dopustil porušení ustanovení § 32 odst. 1 a také ustanovení § 34 odst. 1 správního řádu), nemohl tedy správně usuzovat skutkové a právní otázky ve věci, a rozhodnutí žalovaného nevyplývá ze zjištěných podkladů. Stěžovatelka je přesvědčena, že se nemůže vrátit do Moldávie z toho důvodu, že jako věřící dodržovala náboženské svátky, což se nelíbilo řediteli školy, ve které pracovala. Stěžovatelka dále uvádí, že v práci si jí nevážili, měla nízký plat, dostávala anonymní telefonáty, kdy ji neznámé osoby urážely za to, že nesouhlasí s komunistickým režimem. Z uvedených skutečností dle stěžovatelky vyplývá, že jde o nepředstavitelný psychický nátlak a země původu není schopna stěžovatelce zajistit ochranu před takovým jednáním. Stěžovatelka má za to, že by jí bylo možno udělit humanitární azyl dle ustanovení § 14 zákona o azylu. V doplnění kasační stížnosti pak stěžovatelka uvádí, že žalovaný neshromáždil dostatečné podklady pro své rozhodnutí především k namítané otázce jejího náboženského smýšlení a jejích náboženských aktivit. Žalovaný neprovedl dostatečná zjištění k posouzení otázky, zda členové jednotlivých náboženství jsou v Moldavské republice vystaveni politickému a náboženskému pronásledování či nikoliv, v tomto směru měla být vyžádána zpráva i u mezinárodních organizací působících na našem území, jež se zabývají dodržováním lidských práv. Krajský soud dle názoru stěžovatelky v rámci svého rozhodování nedostatky nenapravil a sám rozhodoval na základě nedostatečného a neúplného skutkového zjištění. Stěžovatelka navrhuje napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak rozsudek krajského soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti odkazuje žalovaný na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatelka učinila během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Dle žalovaného bylo v průběhu správního řízení zjištěno, že stěžovatelka opustila zemi původu a žádala o udělení azylu kvůli potížím se soukromými osobami. K námitkám stěžovatelky týkajících se použitých zpráv, žalovaný sděluje, že jím použité zprávy považuje za relevantní pro posouzení situace v zemi původu stěžovatelky, rozhodná doba pro užití zpráv je doba, kdy byl projeven úmysl požádat o azyl. Použité zprávy jsou dle žalovaného dostačující a žalovaný nemá důvod pochybovat o jejich věrohodnosti. Žalovaný navrhuje zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V podané kasační stížnosti stěžovatelka předně namítá důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné posouzení právní otázky spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je vybrána nesprávná právní norma, popř. je sice vybrána správná právní norma, ale je nesprávně vyložena nebo aplikována.

Právní otázkou, kterou se krajský soud v předcházejícím řízení zabýval, byla především otázka, zda důvody, pro které stěžovatelka požádala o udělení azylu, mohou být důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Stěžovatelka uváděla, že ve vlasti měla problémy pouze se soukromými osobami, a to pro své náboženské vyznání a nesouhlas s komunistickým režimem. Jako věřící člověk dodržovala náboženské svátky, což se nesetkávalo s pochopením v jejím zaměstnání, neznámé osoby ji urážely, dostávala anonymní telefonáty. Stěžovatelka připustila, že na jednání soukromých osob si nikde

nestěžovala, problémy se státními orgány ve vlasti neměla. Dle ustanovení § 12 zákona o azylu se azyl udělí cizinci, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je buď pronásledován za uplatňování politických práv a svobod anebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Jak je zřejmé z odůvodnění napadeného rozsudku, soud se všemi těmito skutečnostmi řádně zabýval a dospěl ke správnému závěru (přičemž se ztotožnil s názorem žalovaného), že stěžovatelkou uváděné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu dle ustanovení § 12 zákona o azylu. Chování soukromých osob vůči stěžovatelce, ačkoli spočívalo v negativním jednání, nelze označit za pronásledování ve smyslu zákona o azylu, když stěžovatelka se ani nepokusila obrátit s žádostí o pomoc na státní či nestátní orgány nebo instituce.

Co se týče námitky stěžovatelky, že v jejím případě jde o důvody humanitární dle ustanovení § 14 zákona o azylu, Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou připomíná, že na udělení azylu dle ustanovení § 14 zákona o azylu není právní nárok, a že samotné správní rozhodnutí týkající se humanitárního azylu podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. V daném případě se stěžovatelka v rámci řízení o udělení azylu poskytnutí azylu dle § 14 zákona o azylu nedomáhala a žalovaný správní orgán rozhodující ve věci tak tuto možnost vážil jen z obecného hlediska, přičemž po posouzení osobní situace stěžovatelky a poměrů v zemi její státní příslušnosti jí humanitární azyl neudělil. Ke stejnému právnímu závěru ve věci dospěl v řízení o žalobě také krajský soud. Nejvyšší správní soud se s uvedenými závěry žalovaného a krajského soudu ztotožňuje, neboť stěžovatelkou nebyly v průběhu správního řízení a koneckonců ani přezkumného řízení soudního předestřeny žádné skutečnosti, jež by mohly být považovány za hodné zvláštního zřetele.

Stěžovatelka v kasační stížnosti rovněž uplatňuje důvod dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy vadu řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu, soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. Stěžovatelka namítá porušení několika ustanovení správního řádu žalovaným, zejména uvádí, že žalovaný nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že z předloženého správního spisu ve věci vyplývá, že v rámci řízení o udělení azylu stěžovatelce provedl žalovaný řádné dokazování (v souladu s ustanovením § 34 správního řádu), když si opatřil dostatek podkladů pro rozhodnutí, přičemž vycházel zejména z tvrzení stěžovatelky uváděných v žádosti o udělení azylu ze dne 11. 5. 2003 a v pohovoru k této žádosti ze dne 9. 7. 2003 a dále z informací a zpráv o Moldavské republice, které měl v rámci řízení k dispozici. Uvedené informace a zprávy jsou přehledně vyjmenovány v příloze (označena jako strana čtvrtá) k protokolu o pohovoru ze dne 9. 7. 2003, stěžovatelka o nich byla informována a zároveň jí byla dána možnost seznámit se s jejich obsahem, vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, stěžovatelka této možnosti nevyužila. Na základě opatřených podkladů zjistil žalovaný v souladu s ustanovením § 3 odst. 4 a § 32 odst. 1 správního řádu přesně a úplně

skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Rozhodnutí žalovaného vychází ze spolehlivě zjištěného stavu věci (ustanovení § 46 správního řádu) a jeho odůvodnění obsahuje uvedení skutečností, které byly podkladem rozhodnutí, úvahy, kterými byl žalovaný veden při hodnocení jednotlivých důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Krajský soud tak zcela správně neshledal v daném správním řízení o udělení azylu stěžovatelkou vytýkané vady řízení a vyslovil s napadeným rozhodnutím žalovaného souhlas.

Navíc a nově stěžovatelka v kasační stížnosti namítá, že v řízení měla být vyžádána zpráva ohledně možného politického a náboženského pronásledování členů jednotlivých náboženství v Moldavské republice od mezinárodních organizací, působících na našem území, které se zabývají otázkou dodržování lidských práv. Nejvyšší správní soud je v řízení o kasační stížnosti vázán ustanovením § 109 odst. 4 s. ř. s., podle něhož nepřihlíží ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí. Jelikož stěžovatelka citovanou skutečnost nezmínila v rámci správního řízení o udělení azylu vedeného žalovaným (když zejména při pohovoru k žádosti o udělení azylu měla možnost navrhnout či doplnit důkazy) ani v řízení o žalobě u krajského soudu, ale uplatnila ji teprve po vydání napadeného rozsudku v kasační stížnosti, nelze k ní v řízení o kasační stížnosti přihlížet.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud neshledal uplatněné důvody podání kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. oprávněnými a kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

S přihlédnutím k ustanovení § 78b odst. 1 zákona o azylu, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

Krajský soud v Ostravě stěžovatelce k její žádosti ustanovil zástupcem advokáta pro řízení o kasační stížnosti, náklady řízení v tomto případě hradí stát. Náklady spočívají v odměně za dva úkony právní služby v částce 2000 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., v platném znění] a v náhradě hotových výdajů v částce 150 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky), celkem 2150 Kč. Tato částka bude zaplacená z účtu Nejvyššího správního soudu k rukám zástupce JUDr. Františka Výmoly do 1 měsíce od právní moci rozsudku

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. července 2006

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu

